

Demans (bunama) nedir?

Demans (halk arasındaki adı bunama), beyin yetersizliği halinde meydana gelen bir takım belirti için kullanılan genel bir terimdir. Demans hastalığı hatırlamayı, plan ve iletişim kurmayı zorlaştırır.

Her insan zaman zaman unutkanlık yaşar veya bir durumu idare edemez. Fakat demansli kişide bu problemler kişinin kendi günlük işlevlerini yapabilme yeteneğini etkiler.

Demans hastalıktan olur yaşlıktan değil

Demans her zaman hastalıktan ileri gelir. Ancak demansa yol açan 200 çeşitten fazla hastalık vardır. Demans yaşlılıkla gelen doğal bir durum değildir, ancak demansa yakalanma riski yaş ilerledikçe artmaktadır. Danimarka da yaklaşık 85.000 demans hastalıklı kişilerin çoğunluğu 65 yaşın üstündedir.

Hastalığın örnekleri

En sık görülen demans hastalığı Alzheimer hastalığıdır ve demans hastaların yarısından fazlasını kapsar. Vasküler demans veya beyin damar hastalığına bağlı demans sık sık görünür, ancak Lewy body demansı, Parkinson hastalığına bağlı demansa ve frontotemporal demansa daha nadir rastlanmaktadır. Demans hastalıkları genel olarak irsi değildir.

Demansın belirtileri

Çoğu demansli kişiler unutkan olurlar ve örneğin isim ve randevuları hatırlamakta güçlük çekerler. Geçmişinde kendini iyi ifade edebilen kişiler, birden kelime, yer ve yön bulmakta zorlanırlar, yardıma ihtiyaç duyarlar. Bazen kişi kişilik değiştirir ve kalabalık ortamlarda bulunmaktan zevk almaz katılmazlar. Çoğu zaman demansli kişide günlük basit işleri yapma gibi işlevsel yeteneklerinde bozukluklar görülür, örneğin para meseleleri, yemek yapma, alışveriş yapma vs.

Farklı hastalık seyirleri

Demans hastalıklarının birçoğu zamanla gelişir. Zamanla yeni belirti belirmesi ile birlikte, kişi kademeli olarak daha fazla yeteneklerini kaybeder. Hastalığın seyri sebebe bağlı olduğu gibi, süresine de bağlıdır ve seyir süresi birkaç yıldan bir kaç on yıla kadar değişebilir.

Doğru ve erken tanı tedavi açısından önemli

Eğer demans hakkında şüpheniz varsa bir doktora başvurmanız gerekir. Tedavi olanakları belirti hangi hastalıktan kaynaklandığına bağlıdır. Bu yüzden demansi tetikleyen hastalığın tam teşhisi, tedavinin akıbeti açısından çok önemlidir.

Hasta ve hasta yakınlarının bilgilendirilmesi, pratik destek ve yardımlar genelde tedavide en önemli unsurlardır.

Bazı durumlarda ilaç belirtiyi yatıştırabilir, örneğin Alzheimer hastalığında olduğu gibi. Damar tıkanmasından kaynaklanan Vasküler demans hastalığında ise ilaç tedavisinin amacı olası yeni kan pıhtılaşmaları önlemektir.

Geleceği düşün

Demans hastalığı hakkında ne kadar bilgi sahibi olunursa, hasta ve yakınları için gelecekle ilgili kararlar almakta o kadar faydalı olur. Örneğin başka bir eve taşınmak gerekebilir, vasiyetname hazırlamak söz konusu olabilir ve demanslıya hatırlamasını kolaylaştıracak ve günlük işlevlerde yardımcı olabilecek bir takım yardım aletlerini devreye sokmak gerekebilir.

Aynı durumda olan kişilerle deneyimlerini paylaşmak faydalı gelebilir. Tüm belediyelerde mevcut olanaklar hakkında bilgi verebilen demans danışmanları veya demans koordinatörleri bulunmaktadır.

Lokale kontaktoplysninger: